

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Kateřina Švandová, Kulturní studia

Název práce: Aristologie – jídlo jako kulturní fenomén

Oponent práce: prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Předložená práce nabízí produktivní pokus o kulturně historický výklad vývoje přístupů k jídlu a jeho chápání, a to z hlediska jeho socio-kulturního významu, který je generován nad zcela doslovným a utilitárním vztahem k poživatinám. Práce se opírá o dostatečné množství zdrojů (Beranová, Lévi-Strauss, Freedman, Pollan, Montanari, Franc atd.) a je psaná adekvátním stylem, který je zřetelný a není ani terminologicky přetížený a zaumný, ale ani banální. Nabízí tedy kultivovaný a podložený souhrnný vývojový „příběh“, očekávatelně členěný podle historických epoch; k němu pak přiřazuje dvě zobecňující reflexe, vycházející ze synchronní perspektivy.

Kateřině Švandové se daří držet výkladovou linii tak, aby se práce nerozpadla do koláže pozoruhodných detailů či izolovaných výroků. Vývojová výkladová linie je tu zřejmá a drží práci pohromadě. Přesto by ale asi bývalo bylo na místě v Úvodu více ozřejmit výběrová kritéria a otázky, na které se bude práce koncentrovat, aby kromě samotné vývojové linie byla práce komponována i kolem nějakých tematických trsů, které jsou pro vše to, co spadá pod jídlo a jedení, příznačné či produktivní.

Práce – a plyne to už z repertoáru zvolené odborné literatury – zkoumá sociokulturní aspekty jídla především z antropologického hlediska. Je to namístě, toto hledisko je ustálené a tradičně vůči tématu uplatňované. Je však jistě představitelné – zvláště směrem k současnosti – zkoumat jídlo i z hlediska mediálního, tedy zaměřit se na způsob reprezentací a vytváření umělých významů skrze kuchařky, ale také reklamy, televizní série typu Hell's Kitchen či Ano, šéfe, food blogy, ale také na jídlo jako objekt reprezentací v uměleckých dílech. Tento načrtnutý přístup by pochopitelně již rozsahově nešel vtěsnat do jedné diplomové práce. Čtenáře ale nejspíš v průběhu čtení napadne, protože důsledným vývojovým pojetím, které hodlá odvyprávět od počátku do konce vše podstatné, se práce zjevně dostala do úzkých. Rozsáhle pojatý výklad starších fází vede k tomu, že na novější fáze (20. a 21. století) je už méně prostoru a/nebo času, a tak zde je už bohatý a různorodý vývoj

načrtáván zkratkovitě a jen z určitých perspektiv. Je to bohužel škoda, protože v pasážích věnovaných starším obdobím je logicky a nevyhnutelně autorka závislá na zdrojích, které jen přejímá a skládá dohromady, kdežto novější období a patřičný prostor/čas mu věnovaný by jí poskytlo možnost i pro vlastní interpretační soudy, objevy, pozorování a postřehy. Což je myslím jediný rys, který práci – a na diplomové úrovni už tento nárok nastává – chybí: původnost vlastních závěrů, jež jsou z interpretace materiálu vyvozovány. I obě shrnující kapitoly, které přijdou po lineárně vývojové kapitole první, jsou především syntetizujícím shrnutím různých podnětů a nápaditých postřehů, než že by deklarovaly nějakou původní interpretaci či pojetí problému.

Na práci je třeba ocenit nesmírně bohatou a komplexní škálu odborné literatury, k níž odkazuje, stejně jako schopnost autorky demonstrovat celou řadu kulturně historických znalostí, jež je schopná propojovat do funkčních výkladových kontextů. Díky tomu práce působí vydatným dojmem a pestrostí

Práce je psána kultivovaným jazykem i stylem, ale poškozují ji zbytečné chyby pravopisné (namátkou „tak Germánské a Keltské národy“ (s. 23), „Mladá Fronta“ (s. 102) – má být Mladá fronta)) i věcné („Karel Stan, Sokol,“ na s. 31 a 102 je zkomolená zkratka jména nakladatele: Karel Stanislav Sokol, v dané knize z r. 1912 uvedeného jako „Karel Stan. Sokol“; „Kniha Zlín“ ze s. 102 má být Kniha Zlín; „Klimek, Antoník“ ze s. 103 má být Klimek, Antonín). Práci jako celek vnímám jako podnětnou a užitečnou: prokazuje autorčinu schopnost kultivovaně zpracovat velkou škálu materiálu do koherentního a dobře stylizovaného výkladu; proto ji doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis vedoucího/oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 1. 6. 2020

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------